THE HUNTSMAN AND THE DEER — PART II

NGƯỜI THỢ SĂN VÀ CON NAI — PHẦN II

Garma C. C. Chang, The Hundred Thousand Songs of Milarepa · Printed pages 277–279

Affected by the Jetsun's compassion, the deer was relieved from its painful fear of capture. With tears streaming from its eyes, it came near to Milarepa, licked his clothes, and then lay down at his left side. He thought, "This deer must be hunted by a ferocious dog, the one whose barking I heard just now."

> Nhờ lòng bi mẫn của Đức Jetsun, con nai thoát khỏi nỗi sợ hãi đau đớn vì bị săn đuổi. Nước mắt tuôn rơi, nó tiến lại gần Milarepa, liếm áo Ngài rồi nằm xuống bên trái Ngài. Ngài nghĩ: "Hẳn con nai này đang bị một con chó dữ săn đuổi, chính là con chó mà ta vừa nghe tiếng sủa."

As Milarepa was wondering what kind of a dog it could be, a red bitch with a black tail and a collar round her neck, ran toward him. She was a hunting dog—such a savage and fearful creature that her tongue was hanging out like a blazing ribbon, while the sharp claws on her feet could rend any prey, and her threatening growl was like thunder. Milarepa thought, "It must be this bitch that has been chasing the deer. She is indeed ferocious. Full of anger she regards whatever she sees as her enemy. It would be good if I could calm her and quench her hatred." Great pity for the bitch rose in him and he sang with great compassion:

> Trong lúc Milarepa tự hỏi đó là loại chó nào, một con chó săn cái màu đỏ, đuôi đen, cổ đeo vòng chạy đến. Nó hung dữ và đáng sợ: lưỡi thè ra như dải lửa, móng vuốt sắc có thể xé nát con mồi, tiếng gầm gừ đe dọa như sấm. Milarepa nghĩ: "Chính con chó này đã đuổi theo con nai. Nó thật hung dữ; lòng đầy sân hận nên xem mọi thứ nó thấy là kẻ thù. Nếu ta có thể làm nó dịu xuống và dập tắt lòng thù ghét thì tốt biết bao." Lòng thương xót sâu xa khởi lên, Ngài cất tiếng hát với đại bi:

I bow down at the feet of Marpa;
I pray you, pacify the hate of all beings.
Oh you bitch with a wolf's face,
Listen to this song of Milarepa!
Whatever you see, you deem it to be your foe;
Your heart is full of hatred and ill thoughts.
Because of your bad Karma you were born a bitch,
Ever suffering from hunger, and agonized by passion.
If you do not try to catch the Self-mind within,
What good is it to catch prey outside?
The time has come for you to capture your Self-mind;

Now is the time to renounce your fury,
And with me sit here restfully.
Your mind is full of greed and anger,
Thinking, “If I go that way, I shall lose him,
But I will catch him if I go forward on this side.”
This hope and fear is why you wander in Saṃsāra!
I shall now teach you the Six Yogas of Naropa,
And set you to practicing the Mahamudra.

Con đảnh lễ dưới chân Đạo sư Marpa;
Nguyện Ngài làm lắng dịu sân hận của muôn loài.
Này con chó cái có gương mặt sói,
Hãy nghe bài ca của Milarepa!
Bất cứ điều gì ngươi thấy, ngươi đều xem là kẻ thù;
Lòng ngươi đầy oán ghét và ý nghĩ bất thiện.
Do ác nghiệp, ngươi sinh làm thân chó,
Luôn chịu đói khát, bị dục vọng giày vò.
Nếu ngươi không tìm cách nắm bắt tự tâm bên trong,
Bắt con mồi bên ngoài thì có ích gì?
Đã đến lúc ngươi nhận ra tự tâm;
Đã đến lúc buông bỏ cơn cuồng nộ,
Và ngồi yên nghỉ cùng ta nơi đây.
Tâm ngươi đầy tham lam và sân hận,
Nghĩ rằng: “Nếu đi đường kia, ta sẽ mất dấu nó,
Nhưng đi phía này, ta sẽ bắt được nó.”
Chính hy vọng và sợ hãi khiến ngươi lang thang trong luân hồi!
Giờ ta sẽ dạy ngươi Sáu Pháp Du-già của Naropa,
Và hướng dẫn ngươi thực hành Đại Thủ Ấn.

Hearing this song of Dharma, sung in a heavenly voice and with immense compassion, the bitch was greatly moved and her fury subsided. She then made signs to the Jetsun by whining, wagging her tail, and licking his clothes. Then she put her muzzle under her two front paws and prostrated herself before him. Tears fell from her eyes, and she lay down peacefully with the deer.

Nghe bài Pháp ca được hát bằng giọng như từ cõi trời, thấm đượm lòng đại bi, con chó vô cùng xúc động và cơn giận lắng xuống. Nó rên khe khẽ, vẫy đuôi, liếm áo để tỏ ý với Đức Jetsun. Rồi nó đặt mõm dưới hai chân trước, cúi mình đảnh lễ Ngài. Nước mắt rơi, nó nằm yên bình bên con nai.

Milarepa thought, “There must be a sinful person who is following these two animals. He will probably be here any moment.” Before long a man appeared looking very proud and

violent; from under his lashes his eyes glared fiercely, his hair was knotted on the top of his head, and his long sleeves flapped from side to side as he ran toward the Jetsun. In one hand he held a bow and arrow, and in the other a long lasso for catching game. As he dashed up, one could hear his breath coming in suffocating gasps and see streams of sweat pouring down his face and almost choking him to death.

Milarepa nghĩ: “Hẳn có một người tạo nhiều ác nghiệp đang đuổi theo hai con vật này. Có lẽ người ấy sắp đến.” Chẳng bao lâu, một người đàn ông có vẻ kiêu căng, hung bạo xuất hiện; mắt trợn dữ dội dưới hàng mi, tóc búi trên đỉnh đầu, tay áo dài phất qua lại khi chạy đến. Một tay hắn cầm cung tên, tay kia cầm thòng lọng dài để bắt thú. Hắn thở hổn hển như nghẹt thở, mồ hôi đổ thành dòng trên mặt.

When he saw the Jetsun with the bitch and deer lying beside him, like a mother with her sons, he thought, “Are the deer and my bitch both bewitched by this yogi?” He then cried angrily to Milarepa, “You fat, greasy repas and yogis! I see you here, there, and everywhere! High in the mountain snows you come to kill game; low on lake-shores you come to hook fish; on the plains you visit towns to trade in dogs and fight with people. It does not matter if one or two like you die. You may have the power of keeping my bitch and my deer, but now see whether your clothes can also keep out my arrow.” So saying, the hunter drew his long bow, aimed at Milarepa, and shot. But the arrow went high and missed.

Thấy Đức Jetsun cùng chó và nai nằm hai bên như người mẹ với các con, hắn nghĩ: “Có phải cả con nai lẫn con chó của ta đều bị vị du-già này mê hoặc?” Hắn giận dữ mắng Milarepa: “Lũ hành giả Repa và du-già béo tốt, nhờn nhẫy! Ta thấy các ngươi khắp nơi! Trên núi tuyết thì săn thú, bên bờ hồ thì câu cá, xuống đồng bằng lại buôn chó và gây gổ. Một hai người như các ngươi chết cũng chẳng sao. Ngươi có thể giữ được chó và nai của ta, nhưng hãy xem áo ngươi có chặn nổi mũi tên này không!” Nói rồi hắn giương cung nhắm bắn Milarepa. Mũi tên bay quá cao và trượt mục tiêu.

The Jetsun thought, “If even ignorant animals understand my preaching, he should be able to understand it too, for after all he is a man.” So he said: “You need not hurry to shoot me, as you will have plenty of time to do so later. Take your time, and listen to my song.” Whereupon, in a tuneful voice like that of the God Brahma, the Jetsun sang to the hunter, whose name was Chirawa Gwunbo Dorje:

Đức Jetsun nghĩ: “Ngay cả loài vật vô minh còn hiểu được lời ta giảng, thì người này cũng phải có khả năng hiểu, vì dù sao hắn vẫn là con người.” Ngài nói: “Ngươi không cần vội bắn ta, sau này vẫn còn nhiều thời gian. Hãy bình tâm nghe bài ca của ta.” Rồi bằng giọng du dương như Phạm Thiên, Ngài hát cho người thợ săn tên Chirawa Gwunbo Dorje:

I pray to all accomplished beings;
I pray you to extinguish the Five Poisonous Kleśas.
You man with a human body but a demon’s face,
Listen to me. Listen to the song of Milarepa!
Men say the human body is most precious, like a gem;
There is nothing that is precious about you.
You sinful man with a demon’s look,
Though you desire the pleasures of this life,
Because of your sins, you will never gain them.
But if you renounce desires within,
You will win the Great Accomplishment.
It is difficult to conquer oneself
While vanquishing the outer world;
Conquer now your own Self-mind.
To slay this deer will never please you,
But if you kill the Five Poisons within,
All your wishes will be fulfilled.
If one tries to vanquish foes in the outer world,
They increase in greater measure.
If one conquers his Self-mind within,
All his foes soon disappear.
Do not spend your life committing sinful deeds;
It is good for you to practice holy Dharma.
I shall now teach you the Six Yogas of Naropa,
And set you to practicing the Mahamudra.

Con cầu nguyện tất cả các bậc đã thành tựu;
Nguyện các Ngài dập tắt Năm Phiền Não Độc.
Này người mang thân người nhưng mặt như quỷ,
Hãy nghe ta, hãy nghe bài ca của Milarepa!
Người đời nói thân người quý báu như ngọc;
Nhưng nơi ngươi chẳng có gì đáng quý.
Hỡi người tạo ác nghiệp với dung mạo như quỷ,
Dẫu ngươi ham muốn lạc thú đời này,
Vì tội lỗi, ngươi sẽ chẳng đạt được chúng.
Nhưng nếu từ bỏ ham muốn trong lòng,
Ngươi sẽ đạt Đại Thành Tựu.
Thật khó chiến thắng chính mình
Khi mải chinh phục thế giới bên ngoài;
Hãy chinh phục tự tâm ngay bây giờ.
Giết con nai này sẽ chẳng làm ngươi mãn nguyện,
Nhưng nếu diệt Năm Độc bên trong,
Mọi nguyện ước của ngươi sẽ thành tựu.

Nếu cố đánh bại kẻ thù bên ngoài,
Chúng sẽ càng tăng thêm.
Nếu chinh phục tự tâm bên trong,
Mọi kẻ thù sẽ sớm tan biến.
Đừng phí đời mình vào những hành vi bất thiện;
Hãy thực hành Thánh Pháp.
Giờ ta sẽ dạy ngươi Sáu Pháp Du-già của Naropa,
Và hướng dẫn ngươi thực hành Đại Thủ Ấn.

While the Jetsun was singing this, the hunter waited and listened. He thought, “There is nothing to prove that what this yogi has just said is true. Usually, a deer is very frightened, and my bitch very wild and savage. Today, however, they lie peacefully together, one on his left and the other on his right, like a mother with her sons. Hitherto I have never missed a shot during my winter hunting in the snow mountains, but today I could not hit him. He must be a black magician, or a very great and unusual Lama. I will find out how he lives.”

Khi Đức Jetsun hát, người thợ săn đứng lại lắng nghe. Hắn nghĩ: “Chưa có gì chứng minh lời vị du-già này là đúng. Thông thường nai rất nhút nhát, chó của ta lại hung dữ; vậy mà hôm nay chúng nằm yên bên nhau, một bên trái, một bên phải Ngài, như những đứa con bên mẹ. Trước nay khi săn bắn mùa đông trên núi tuyết, ta chưa từng bắn trượt; vậy mà hôm nay không bắn trúng Ngài. Có lẽ đây là một thầy phù thủy, hoặc một vị Lạt-ma phi thường và rất cao quý. Ta sẽ xem Ngài sống ra sao.”

Thinking thus, the hunter entered the cave, where he found nothing but some inedible herbs; [seeing such evidence of austerity], a great faith suddenly arose within him. He said, “Revered Lama, who is your Guru and what teachings do you practice? Where did you come from? Who is your companion, and what do you own? If I am acceptable to you, I should like to be your servant; also I will offer you the life of this deer.”

Nghĩ vậy, người thợ săn bước vào hang, chỉ thấy vài thứ cỏ cây không ăn được. Chứng kiến đời sống khổ hạnh ấy, lòng tín tâm lớn lao bỗng sinh khởi. Hắn nói: “Bạch Lạt-ma tôn kính, Đạo sư của Ngài là ai, Ngài thực hành giáo pháp nào? Ngài từ đâu đến? Ai là bạn đồng hành của Ngài, và Ngài sở hữu những gì? Nếu Ngài chấp nhận, con xin làm người phụng sự; con cũng xin dâng Ngài mạng sống của con nai này.”

Milarepa replied, “I shall tell you of my companion, from whence I come, and how I live. If you can follow my way of life, you may come with me.” And he sang to Chirawa Gwunbo Dorje:

Milarepa đáp: “Ta sẽ nói cho ngươi biết bạn đồng hành của ta, ta từ đâu đến và sống như thế nào. Nếu ngươi có thể theo cách sống của ta, ngươi có thể đi cùng ta.” Rồi Ngài

hát cho Chirawa Gwunbo Dorje nghe:

Continued in Part III / Tiếp theo ở Phần III. Source: Garma C. C. Chang, The Hundred Thousand Songs of Milarepa, Story 26, pp. 277–279. English spelling and punctuation lightly normalized from scanned text.